

УДК 339.9

О. Г. Білорус,
академік НАН України, доктор економічних наук, професор,
завідувач відділу глобалістики, геоeкономіки і геополітики
Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України
office.iweir@nas.gov.ua

ЕВОЛЮЦІЯ РОЛІ ТРАНЗИТИВНИХ ДЕРЖАВ У СВІТОСИСТЕМІ ГЛОБАЛІЗМУ

У статті розглядаються проблеми інтеграції транзитивних країн у світовий економічний простір, обґрунтовується необхідність посилення ролі держави в умовах транзитивних суспільств і зміни її функцій для забезпечення конкурентоспроможного розвитку в новому глобальному середовищі.

Ключові слова: геоeкономічна дезінтеграція розвитку, глобальні транснаціональні корпорації, транзитивні країни, антикризовий менеджмент, системна модернізація.

О. Г. Белорус ЭВОЛЮЦИЯ РОЛИ ТРАНЗИТИВНЫХ ГОСУДАРСТВ В МИРОСИСТЕМЕ ГЛОБАЛИЗМА

В статье рассматриваются проблемы интеграции транзитивных стран в мировое экономическое пространство, обосновывается необходимость усиления роли государства в условиях транзитивных обществ и изменения его функций для обеспечения конкурентоспособного развития в новой глобальной среде.

Ключевые слова: геоeкономическая дезинтеграция развития, транснациональные корпорации, транзитивные страны, антикризисный менеджмент, системная модернизация.

O. G. Bilorus TRANSITIVE COUNTRIES EVOLUTION IN GLOBAL ENVIRONMENT

This article discusses the problem of transitive countries integration into the world economic space and requirement of reinforcement of state's role under conditions of transitive societies and changing its function to ensure competitive development in the new global environment.

Key words: the geo-economic disintegration of development, transitive countries, transnational corporations, anti-recessionary (anti-crises) management, system modernization.

Постановка проблеми. Глобальні трансформації ХХ і початку ХХІ століть ознаменували перехід до нового етапу світового розвитку – епохи глобальних потрясінь, системних криз і перетворень, які стосуються базових принципів функціонування держав, основних інститутів світової економіки, фундаментальних основ розвитку світової цивілізації.

Глобальна корпоратизація та державно-корпоративний глобалізм стали змістом постіндустріальної стадії розвитку. Небачена експансія міжнародної торгівлі й капіталів, інтеграція країн із низьким рівнем вартості робочої сили, глобальна міграція робочої сили на ринки розвинутих індустріальних країн спровокували форсовані структурні зміни світової економіки, вийшли з-під контролю національних держав, викликали глибоку соціальну кризу і призвели до втрати політичної та економічної визначеності й соціальної орієнтації держав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На необхідності вирішальної ролі держави в питаннях стратегічного планування наголошував відомий учений-економіст В. Леонт'єв (*Wassily Leontief*). Американський економіст-теоретик Дж. Грей (*John Gray*) підкреслював, що ідеологія вільноринкового фундаменталізму не може тривати довго, бо вона суперечить інтересам переважного числа держав, зокрема ринкових, особливо в Європі. Дж. Сорос (*George Soros*) відзначає посилення конфлікту між фундаментально ринковою глобальною економікою та природною неринковою соціально орієнтованою державою і суспільством.

Мета статті – здійснення аналізу змін функцій держави в умовах світ-системи глобалізму та окреслення стратегічного імперативу розвитку транзитивних країн.

Основні результати дослідження. З усією очевидністю стало зрозуміло, що глобалізація не принесла тих позитивних стабілізуючих наслідків для населення Землі, які очікувалися. Водночас із процесами глобальної інтеграції світу продовжуються потужні процеси соціально-економічної дезінтеграції, загострюються ресурсні й екологічні про-

блеми планети. Головним протиріччям стає протиріччя між глобальним розвитком та інтересами окремих держав-націй. За умовами розвитку, ефективністю економічного відтворення, конкурентоспроможністю різних регіонів і країн світ залишається поділеним, неєдиним, дезінтегрованим.

Глобалізм як новий світопорядок та нова світосистема визначатиме долю людства в ХХІ столітті, коли система глобалізму остаточно набуде ознаки нової соціально-економічної формації і нового суспільно-політичного ладу.

У цій глобально-віртуальній системі панує небувалий розвиток спекулятивних глобальних фінансів, повний відрив глобальних фінансів від реальної економіки, а глобальні рішення щодо інвестування та розширення виробництва в різних секторах і регіонах світу тепер приймають керівники транснаціональних корпорацій, що за своїми економічними масштабами перевищують окремі країни, керівники банків, фондів управління активами та фінансовими ресурсами, пенсійних фондів тощо, які диктують свої умови урядам багатьох держав і не завжди діють в інтересах країн свого походження. Глобальні фінансові потоки стали провідним фактором міжнародних економічних відносин та реальною основою глобальної економіки. Глобальні транснаціональні корпорації з метою отримання надприбутку навіть під реальною загрозою соціальних вибухів будь-що прагнуть зберегти нав'язані ними принципи функціонування лібералізованої світової економіки, яку вони контролюють.

Процес глобалізації, що сприяв підвищенню ролі наднаціональних і транснаціональних структур, не можна назвати стихійним, оскільки глобальні центри впливу інтенсивно та послідовно створювали глобальну інфраструктуру, здатну завдяки найновішим технологіям, у тому числі інформаційним, гуманітарним і соціальним, контролювати свідомість та поведінку людей, впливати на уряд будь-якої країни світу, і США також.

Держави «добровільно» передавали частину своїх функцій наднаціональним, міжнародним організаціям, брали зобов'язання виконувати їх рішення, лібералізували

зовнішню торгівлю та міжнародні фінансові ринки, а відтак фактично втрачали вплив на соціально-економічні процеси, що відбуваються на їх території.

Нині ж спостерігається падіння довіри до глобальних міжнародних інститутів – ООН, МВФ, Світового банку – та глобального топ-менеджменту щодо їх здатності протистояти глобальній кризі, що насувається. У щорічній доповіді Всесвітнього економічного форуму *Global Risks Report 2011* йдеться про те, що фінансова криза протягом останніх років виснажила здатність світу протистояти майбутнім загрозам. «Частота виникнення і серйозність ризиків для світової економіки збільшилися, тоді як спроможність систем світового регулювання боротьби з цими ризиками не зросла», – мовиться в доповіді [1]. У жодній країні чи групі країн немає достатнього потенціалу і достатніх важелів впливу, щоб вирішувати найважливіші транснаціональні проблеми сьогодення. Через часто несумісні політичні та економічні пріоритети не вдається виробити скоординованих підходів до реорганізації світового економічного і фінансового порядку, що давно назріла. Навіть у сьогодиншій важкій кризовий період провідні економіки світу (групи G8 та G20) не можуть досягти згоди. Засідання на вищому рівні дозволяють трохи стримувати національний егоїзм, запобігати протекціонізму, підтримувати взаємодію й уникати загострення конфронтації. Проте вони не привели до формування «нової архітектури» ні у фінансах, ні в торгівлі, ні в питаннях екології.

Сучасна криза глобалізму – комбінована криза надвиробництва і монополізованого надспоживання матеріальних, фінансових та інтелектуальних ресурсів у вкрай обмеженому колі країн-гегемонів – ознаменувала формування і становлення нової структури міжнародної та світової економіки на новій основі – фінансових та інформаційно-технологічних відносинах. Економічний розрив між країнами, корпораціями і їх об'єднаннями тут чітко корелює з технологічним розривом. Рівень інтеграції держав у систему світової економіки буде залежати від їх участі у формуванні стратегічної інфраструктури глобалізації, базованій на надсучасних інтелектуально-інформаційних технологіях. Глобалізація та система глобалізму переводять глибоку кризу розвитку в сферу інтелектуально-інформаційних стратегій і технологій.

З одного боку, процеси глобалізації ХХ–ХХІ ст. позитивно вплинули на економічний розвиток (поширення інновацій у технологічній сфері, активний рух інвестицій, надзвичайна зацікавленість у розвитку інтелектуального ресурсу тощо), а з другого – призвели до посилення розриву між багатими і бідними країнами та маргіналізації значної частини світу, яка витіснена із сфери розвитку. Ми бачимо, що велика кількість країн випадає з цілісного процесу інформаційно-технологічної комунікації (інтеграції) [2], опиняється на «околиці» світового розвитку.

Проблема системної трансформації транзитивних країн, у тому числі їх інтеграції у світовий економічний простір у розрізі глобальних трансформаційних процесів сучасності, – одна із головних проблем ХХІ ст. Це повною мірою стосується і України.

Транзитивним станом на нинішньому етапі світового розвитку вважається вже не просто стан розвитку економіки, коли країна переходить від однієї цілісної економічної системи до іншої з метою формування ринку, а неминуча стадія економічного розвитку з поєднанням усіх суспільних факторів на шляху та у процесі модернізації. Ринкова економіка, своєю чергою, є лише засобом досягнення ефективнішої економічної системи [3]. Загальне визначення «транзитивна економіка» розкриває сучасну стадію розвитку світової економічної системи, яка характеризується глобалізацією та урбанізацією; прискоренням темпів науково-технічного прогресу; інформатизаційними процесами; переорієнтацією старих традиційних ресурсів і виробничих технологій; зміною функцій держави.

На цій стадії розвитку посилюється роль держави як загальнонаціонального центру макроекономічного і регіонального прогнозування, регулятора грошово-кредитної,

структурно-інвестиційної, соціальної, науково-технічної та зовнішньої політики, ініціатора й організатора створення розвиненої ринкової інфраструктури, законодавця і контролера в забезпеченні стійкої діяльності ринкових інститутів корпоративного та приватного підприємництва.

У провідних західних країнах відбувається не згортання економічної ролі держави, а зміна її господарських функцій у бік більш активної участі в боротьбі за світогосподарські позиції «своїх» глобальних корпорацій. Це багатократно посилює і освячує глобальний державно-корпоративний економічний імперіалізм. Виникла нова форма експлуатації, яка форсовано посилюється, – глобальна експлуатація національних капіталів глобальним капіталом – «експлуатація капіталу капіталом» і країн країною-монополістом.

У США та інших країнах Заходу навіть у нових умовах глобалізації продовжує діяти стратегічний постулат Нобелівського лауреата В. В. Леонтєва (*W. Leontief*): щоб народногосподарський «корабель набрав швидкість та не збився з курсу», потрібні як «вітрила приватного підприємництва», так і «штурвал» загальнонаціональної економічної стратегії [4]. Корпоративний менеджмент без реальної загальнодержавної економічної стратегії є неконкурентоспроможним та призводить до кризи.

«Некерованість економіки в умовах глобалізації не може собі дозволити жодна країна світу. Основні країни-глобалізатори, такі як США, на практиці довели, що для них керованість економіки, ефективний контроль розвитку є «священним законом». Уся економічна історія США, цієї вірцевої ліберальної країни, а водночас і країни – законотворювача неоліберальної планетарної парадигми, – це історія невдоволення від ліберальної ідеології та стратегії на користь невідворотного посилення державності» [5] й стратегічного планування.

Політика деетатизації – зменшення державного впливу і саморегулювання ринків себе цілковито дискредитувала. Доля корпоративного глобалізму залежить від місця та ролі держави в умовах глобальної економіки. Саме за державою повинна залишатися головна роль у міжнародній геополітиці й геоekonomіці. Але при цьому вкрай необхідною є солідарність держав у вирішенні невідкладних глобальних проблем сучасності.

Авангардні країни-глобалізатори створили дуже ефективні механізми захисту і самозахисту від глобальної конкуренції та азіатського глобалізму. Серед них – стратегія орієнтації, перш за все, на внутрішній ринок, його розширення та інтеграцію в рамках Заходу. Наприклад, у не залучених у зовнішню торгівлю галузях і секторах промисловості США працює 82% населення. Стратегія проста: іншим – глобалізм, собі – автаркію і захист.

Світ без кордонів – це утопія, спроба прийняти бажане за дійсне [6]. Зрозуміла зацікавленість глобалізаторів в усуненні націй-держав із політичної сцени. Але ХХІ сторіччя – не кращий для цього час. Держави повинні виконувати особливу – захисну функцію й забезпечити виживання відповідних народів, націй та країн. Це стосується і малих держав, і таких великих, але проблемних, транзитивних, як Україна.

Потрібно усвідомлювати необхідність нової ролі держави у транзитивному суспільстві, особливо враховуючи надпотужну агресивність системи глобалізму, що вже володіє світом. Ця нова роль держави є очевидною, коли йдеться про такі вирішальні напрями, як інтеграція в регіональні структури; безпека розвитку в розумній переході від застарілого традиційного індустріального до постіндустріального, технологічно-інформаційного типу розвитку; нова якість розвитку в розумній поступовій відмові від тотальної економіки наживи до економіки глобального соціального солідаризму; сталість і стабільність розвитку як способи виживання цивілізації.

Надважливою є роль держави в консолідації суспільства на реалізацію нових проектів та стратегій розвитку економіки, яка може витримати іспити й навантаження глобальної конкуренції, з її особливо високими критеріями ефективності. Для переорієнтації транзитивних держав на

новий шабель якісного, інтелектуального розвитку вирішальними будуть їх висока мобілізаційна здатність, наявність політичної та державної волі. Цього в Україні ще немає.

Отже, для транзитивних країн XXI ст. сьогодиншній період є найтяжчим і найсуперечливішим, але водночас найважливішим, вирішальним. Сучасні кризові процеси, безумовно, глибоко впливають на стан транзитивного суспільства, для якого характерна докорінна зворотна перебудова всієї системи соціально-економічних відносин, а не лише реформування економічної політики, законодавчої бази чи методів господарювання. Тут глобальна економічна криза збіглася із кризою внутрішнього перетворення. Порівняно з іншими, ці країни зустріли її з набагато гіршими вихідними передумовами внаслідок дії низки негативних факторів, серед яких: масштабна деіндустріалізація, нещадна експлуатація загальнонаціональних надр, поступове перетворення в технологічну глухомань та сировинну провінцію цивілізованого світу, тотальне загострення хронічного соціально-економічного катаклізму тощо. Труднощі додає також той факт, що через економічну специфіку транзитивного стану перехідні країни першими у кризу входять і останніми з неї виходять. Тому вони опинилися на своєрідному роздоріжжі й перед новою хвилею глобальної системної кризи.

Перед транзитивними країнами в контексті вибору майбутньої стратегії розвитку постало складне завдання – знайти рівновагу між двома тенденціями: з одного боку, не можна відмежовуватися протекціоністськими бар'єрами та занадто концентруватися на внутрішньоекономічному розвитку без урахування інтеграційних перспектив (через обмеження можливості опанувати досягнення науково-технологічної інноваційної революції, стимулювання впливу міжнародної конкуренції на параметри виробництва і вплив іноземних інвестицій); з другого боку – не варто сліпо дотримуватися принципів вільної торгівлі, аби не спровокувати ситуацію «економічного колоніалізму» та залежності від імпортованих не лише фінансових, а й інших ресурсів.

Насамперед слід зрозуміти, що за наявності всіх необхідних передумов покращення ситуації в більшості транзитивних країн не відбулося тільки тому, що була відсутня системність тих чи інших дій держав, послідовність структурної політики, орієнтованої на реалізацію національних переваг, підтримку економічної безпеки держави та прискорення її інтеграції в сучасну світогосподарську систему. Національний уряд жодної розвиненої держави світу не може дозволити собі непослідовності, некерованості економічного та політичного життя країни, особливо з питань реформування й розвитку, що допустили транзитивні країни, національна економіка яких перебувала у стані економічного хаосу. Головним завданням на сьогодні слід однозначно визнати надання керованості процесам, що відбуваються в економічній та соціальній сферах. Причому потрібно поєднати досвід міжнародної спільноти з урахуванням власних особливостей розвитку.

Таким чином, нині ми перебуваємо лише на початку світової, так званої глобальної «трагічної ери Гоббса», впродовж якої анархія глобальних ринків, виснаження природних ресурсів, надспоживання ресурсів, хронічна, перманентна глобальна криза призведуть до величезних геополітичних конфліктів заради виживання, але без реальних шансів на виживання. Сучасна геоэкономика перетворюється на плацдарм і «глобальне поле» цивілізаційного протистояння. Цивілізаційні виміри та проблеми геоэкономики стають надзвичайно актуальними і гострими. Одна з таких проблем – геоэкономика дезінтеграції розвитку.

Сьогодні здійснюються лише перші спроби вдосконалення глобального державного управління. Але очевидно, що тільки створення сильних світових інститутів глобального управління, які б забезпечували регулювання та контроль міжнародних фінансових потоків, захищали навколишнє середовище планети, переводячи його на сталий розвиток, усували практику надспоживання ресурсів, могло б запобігти глобальній катастрофі вже у XXI сторіччі. Головною умовою цього є радикальне обмеження ринко-

вої свободи глобальних корпорацій в отриманні надприбутків та глобальній експлуатації світу. Кодекс поведінки ТНК є вкрай необхідним.

Зазначені процеси і тенденції актуалізують зростання ролі та значення захисної функції держав. Тільки вони ще здатні забезпечити своїх громадян від незворотних наслідків силових глобалізаційних викликів. Це особливо стосується транзитивних держав.

Україна приречена на те, щоб розвиватись у жорсткому глобальному оточенні. Глобальна доля нашої країни не може не викликати особливих побоювань, оскільки вона виявилася не готовою ні до глобальної конкуренції, ні до глобальної інтеграції. Включення України у глобальні інтеграційні, а також регіональні, євроінтеграційні процеси пов'язане із величезними ризиками та загрозами. І все-таки, її шлях у глобальний простір є неминучим та безальтернативним. Суверенна держава такого масштабу, місця і геостратегічної ролі не може залишатися в самоізоляції, тому що це означало б не захищеність, а консервацію відсталості, низької міжнародної конкурентоспроможності й навіть повну деградацію. Водночас, європеїзація України здатна посилити Європу, якій також загрожує хронічна криза і занепад. Ми повинні знайти в собі сили та зайняти важливе місце в новому світопорядку вже у першій чверті XXI століття. Доля інтеграції в Європу має вирішуватися в Україні через реформи.

Реалізація Українського державного проекту XXI століття в умовах силових системи глобалізму й форсованої ТНК глобальної економічної експансії є не лише національним, а і європейським проектом. Величезною проблемою цього проекту є, без сумніву, низька глобальна конкурентоспроможність української нації та держави, української економіки, українського суспільства. Питання стоїть руба: або протягом наступних 15–20 років Україна зможе відповісти на виклики сучасності й стати висококонкурентною європейською державою, або, в протилежному випадку, вона буде будівельним матеріалом для м'яких ліберальних глобальних імперій чи системи ультрамодерного імперіалізму в формі світ-системи глобалізму. Але тут виникає проблема для української нації, адже вона лише починає формувати у собі такі запобіжники, як національна свідомість, національна держава, національна економіка, не маючи при цьому ефективного державного антикризового менеджменту і національної стратегії розвитку.

Історія України як суверенної держави наповнена процесами небаченого майнового розшарування суспільства й державної корупції, антидемократичними та антинародними діями олігархії, узурпацією державної влади, придушенням народного підприємництва, несправедливим судочинством, пануванням моралі наживи і надспоживання. Унаслідок цього соціальне напруження досягло граничного рівня, який межує із соціальним вибухом.

Сьогодні в державі Україна відсутня комплексна державно-корпоративна система управління. Вона надто зосередилася лише на злякнісній функції митаря – збирача податків. А все решта є неконтрольованим, некерованим, хаотичним розвитком, вигідним лише олігархічним кланам, які прагнуть приватизувати владу і державу.

З точки зору національних інтересів для сучасної України не будь-яке державне регулювання економікою є благом, а лише ефективне, конкурентоспроможне в новому глобальному середовищі. Такої системи державного контролю та регулювання економікою Україна досі не має. Перед нашою країною з усією гостротою постала проблема кардинальної системної модернізації економіки і держави. Держава має визначити, на яких напрямках будуть сконцентровані її зусилля найближчими роками.

Висновки. Стратегічний імператив розвитку транзитивних країн полягає у здійсненні таких кроків: **1.** Зупинити формування економіки дикого капіталізму. **2.** Економіка має бути ринковою, але соціально орієнтованою. **3.** Держава та влада як соціальні інститути не можуть і не повинні бути ринковими. **4.** Стратегічно важливо відділити

державу та владу від бізнесу. У конституційному порядку треба заборонити бізнесменам займати посади в державі (міністри, депутати), оскільки це спричинює неминучий конфлікт інтересів на користь бізнесу. 5. Слід посилити керівну роль держави в розвитку економіки. Держава – це штурвал і вітрила, а бізнес – вітер, що рухає вітрила в заданому державою напрямі. 6. Новоутворені суверенні транзитивні держави, що мають украй корумповані бізнесові уряди та парламенти, повинні прагнути до інтегрованого і збалансованого розвитку на внутрішньому периметрі й конкурентоспроможної інтеграції в європейські структури, а через них – у глобальні структури. Нинішні уряди транзитивних країн потрібно поставити під контроль міжнародних інтегративних організацій (ЄС, ПАРЄ, ОБСЄ, СОТ). 7. Парламенти транзитивних країн мають змусити уряди ввести в дію закони про обов'язкове оподаткування вивозу капіталів і експортної виручки на рівні 15–20%. 8. Ввести кримінальну відповідальність для керівників держав, членів урядів та парламентів, які збагатилися, перебуваючи при владі. 9. Перевести розвиток транзитивних країн на шлях якісно нової індустріалізації технотронно-інноваційного типу. 10. Поступово припинити імпорتنу орієнтацію економік транзитивних країн і стати на шлях максимального самозабезпечення й розвиток за рахунок власних сил та ресурсів, що дасть можливість максимально зменшити залежність транзитивних країн і диверсифікувати ринки збуту та постачання. 11. Запровадити систему стратегічного планування розвитку транзитивних країн. 12. Поступово змінювати структуру ВВП шляхом підвищення питомої ваги оплати праці до середньоєвропейського рівня. 13. Упровадити ефективну систему патентування і стимулів для використання досягнень

науки та високих технологій. 14. Послідовно проводити структурну модернізацію економіки, віддаючи пріоритет розвитку ключових локомотивних галузей. 15. Забезпечити жорсткий державний контроль віртуалізації економіки – спекулятивного відриву фінансів від реального виробництва.

Український народ вистраждав своє право на прогресивний розвиток, на справедливе демократичне суспільство, на добробут. Гарантією майбутнього успішного поступу України можуть стати велика потенційна сила об'єднаної праці всього народу та науково обґрунтована стратегія випереджувального інтелектуально-інноваційного розвитку. Це і є український шлях розвитку та прогресу в жорстких умовах світ-системи глобалізму.

Література

1. Всемирный экономический форум опубликовал доклад «Глобальные риски 2011» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gtmarket.ru/news/state/2011/01/16/2763>
2. Глобализация: взгляд с периферии / Отв. ред. С. Хоменко. – К. : Агентство гуманитарных технологий, 2002. – 61 с.
3. Філіпенко А. С. Світова економіка : підручник / А. С. Філіпенко, О. І. Рогач, О. І. Шнирко. – К. : Либідь, 2000. – 503 с.
4. Леонтьев В. В. Избранные статьи / В. В. Леонтьев. – СПб. : Невское время, 1994. – 366 с.
5. Білорус О. Г. Економічна система глобалізму / О. Г. Білорус. – К. : КНЕУ, 2003. – 360 с.
6. Ohmae K. The Borderless World / Kenichi Ohmae. – London : Collins, 1990.

Стаття надійшла до редакції 13 жовтня 2012 року

УДК 338.2

С. Д. Біляцький,

кандидат економічних наук, старший науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України
office.iweir@nas.gov.ua

СТАЛІЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ У ПРОЦЕСАХ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКА ПЕРСПЕКТИВА

У статті розглянуто проблеми соціальних гарантій населення в Україні. Встановлено зв'язок між інтенсивністю розбудови сталого розвитку економіки і динамікою соціальних гарантій. Проаналізовано міжнародний досвід зі створення систем сталого розвитку, а також можливості оптимізації соціальних гарантій.

Ключові слова: сталий (стабільний) розвиток, соціальні гарантії, екологічна модернізація, міжнародний досвід.

С. Д. Беляцкий

СТАБИЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ В ПРОЦЕССАХ СОЦИАЛЬНЫХ ГАРАНТИЙ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И УКРАИНСКАЯ ПЕРСПЕКТИВА

В статье рассмотрены проблемы социальных гарантий населения в Украине. Установлена связь между интенсивностью формирования устойчивого развития экономики и динамикой социальных гарантий. Проанализирован международный опыт развитых стран по созданию систем устойчивого развития, а также возможности оптимизации социальных гарантий.

Ключевые слова: стабильное (устойчивое) развитие, социальные гарантии, экологическая модернизация, международный опыт.

S. D. Belyatsky

STABLE DEVELOPMENT OF ECONOMICS IN CONDITIONS OF SOCIAL GUARANTEES: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND UKRAINIAN PROSPECT

The article describes problems of social guarantees for people in Ukraine. A link was established between intensity of sustainable development of economics and dynamics of social guarantees. International experience of sustainable development systems and opportunities of social guarantees optimization have been analyzed.

Key words: sustainable (stable) development, social guarantees, ecologic modernization, international experience.

Постановка проблеми. Соціальні гарантії є одним із найважливіших досягнень людства. Вони стали основою успішного економічного розвитку будь-якої держави,

соціальної злагоди в суспільстві, високого рівня науково-технічного прогресу. Поняття «соціальні гарантії» виникли із досягненням суспільством певного рівня економічного